

Nr 124.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående byte av viss mark mellan kronan, å ena, samt Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag, å andra sidan; given Stockholms slott den 11 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet och t. f. chefen för handelsdepartementet, statsrådet Quensel, anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp.

I en den 1 november 1943 dagtecknad skrift har Wikers aktiebolag med instämmande av Stribergs grufveaktiebolag och Aktiebolaget Bofors gjort framställning om överflyttande av gruvskogsnaturen från fyra till Dalkarlsbergs gruvor anslagna fastigheter i Vikers socken, Örebro län, till annan skogsmark.

Över framställningen ha utlåtanden efter remiss avgivits av kammarkollegiet, kommerskollegium, länsstyrelsen i Örebro län samt domänstyrelsen.

Vid domänstyrelsens utlåtande fanns bland annat fogat yttrande från vederbörande överlantmätare.

Till stöd för ansökningen har Wikers aktiebolag anført i huvudsak följande.

För åstadkommande av en slutlig arrondering av Bofors skjutfält förvärfvade Wikers aktiebolag, som är dotterbolag till Aktiebolaget Bofors, genom ett den 5 februari 1942 dagtecknat bytesavtal från Stribergs grufveaktiebolag vissa i eller intill skjutfältet belägna markområden, däribland även följande Dalkarlsbergs gruvallmänningar, nämligen Bengtstorps öken 1¹, Mellantrakten 1¹, Fagermo eller Fagerbo 1¹ samt Kartela ö 1¹. Vid bytet förutsattes, att Stribergs grufveaktiebolag såsom nyttjanderättshavare — i överensstämmelse med en sedermera den 5 mars 1943 av Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnad proposition, nr 139, angående avtal rörande gruvskogarna i riket — skulle tillföras full äganderätt till dessa skogar. 1943 års riksdag biföll emellertid icke denna proposition (r. skr. nr 306), varför rättsförhållandena å gruvskogarna alltså kvarstå oförändrade.

På grund av bestämmelserna i det träffade bytesavtalet ävensom i ett därmed direkt koordinerat, av 1942 års riksdag, i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition nr 129, godkänt bytesavtal (r. skr. nr 159) mellan kronan och Wikers aktiebolag av den 6 och 9 februari 1942 om utbyte av fastigheter för arrondering av Bofors skjutfält, kunna förenämnda gruvskogar icke disponeras vare sig av gruvbolaget eller Wikers aktiebolag förrän bytet slutgiltigt genomförts.

För skjutfältets ändamålsenliga utnyttjande är det emellertid ett både allmänt och skjuttekniskt önskemål, att Wikers aktiebolag tillförsäkras full dispositionsrätt även över dessa gruvskogar. Då gruvskogarna icke kunna överlämnas till Wikers aktiebolag med den nyttjanderätt Stribergs grufveaktiebolag äger och frågan om gruvskogarnas förvärfvande av nyttjanderättshavarna av allt att döma icke kommer att avgöras inom närmaste tiden, återstår endast den möjligheten att gruvskogskaraktern överflyttas till lämpligt område av den skogsmark, som överlämnats till Stribergs aktiebolag såsom vederlag för bland annat ifrågavarande gruvskogar.

Kammarkollegiet har i sitt remissutlåtande anført i huvudsak följande.

Beträffande den rätt, med vilken Stribergs grufveaktiebolag såsom ägare av Dalkarlsbergs gruvor innehar de med framställningen avsedda fastigheterna Bengtstorps öken 1¹, Mellantrakten 1¹, Fagermo eller Fagerbo 1¹ och Kartela ö 1¹ tillåter sig kollegiet att hänvisa till den redogörelse härför, som finnes intagen i Kungl. Maj:ts proposition nr 139 till 1943 års riksdag angående avtal rörande gruvskogarna i riket (s. 11—12).

Sedan riksdagen förklarat sig icke kunna bifalla nämnda proposition, torde kronans och vederbörande gruvbolags inbördes rättsförhållanden med avseende på de särskilda gruvskogarna komma att i olika sammanhang bli föremål för prövning i administrativ och judiciell process. Det är sannolikt, att de omständigheter, under vilka de särskilda skogarna blivit upplåtta till eller kommit att nyttjas under gruva, vid denna prövning komma att tillmätas viss vikt.

Såsom framgår av den i berörda proposition intagna redogörelsen, föreligger ingen enhetlig upplåtelse beträffande nu ifrågavarande gruvskogsfastigheter. På olika sätt ha gruvorna erhållit nyttjanderätt till 1) den del av Fagermo eller Fagerbo 1¹, som tidigare nämnts Fagerbo allmänning, 2) Kartela ö 1¹, 3) Bengtstorps öken 1¹ samt 4) Mellantrakten 1¹ och den del av

Fagermo eller Fagerbo 1¹, som tidigare benämnts Fagerbotrakten. Med hänsyn till vad sålunda anförts är det angeläget, att man även efter en eventuell överflyttning av gruvskogsnaturen å annat fastighetskomplex kan särskilja olika markområden för var och en av nämnda fyra nyttjanderättsupplåtelser. Detta torde icke lämpligen kunna ske på annat sätt än att komplexet uppdelas i fyra däremot svarande fastigheter eller fastighetsgrupper.

Då Wikers aktiebolag synes böra beredas tillfälle att i enlighet med det i framställningen åberopade bytesavtalet den 5 februari 1942 förvärva äganderätten till nu ifrågavarande gruvskogsfastigheter, har kollegiet för sin del intet att erinra mot bifall till framställningen på så sätt att i anslutning till nämnda bytesavtal uppgörelse träffas med Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag därom, att kronan överlåter gruvskogsfastigheterna till Wikers aktiebolag mot vederlag från gruvbolaget i annan skogsfastighet. Med hänsyn till vad ovan anförts torde emellertid vid detta byte för vart och ett av följande gruvskogsområden, nämligen 1) den väster om Fagerbobäcken belägna delen av fastigheten Fagermo eller Fagerbo 1¹ (= Fagerbo allmänning), 2) fastigheten Kartela ö 1¹, 3) fastigheten Bengtstorps öken 1¹ samt 4) fastigheten Mellantrakten 1¹ och återstoden av fastigheten Fagermo eller Fagerbo 1¹ (= Fagerbotrakten), böra bestämmas särskilt vederlag, bestående av fastighet eller fastighetsgrupp, som av domänstyrelsen finnes vara med hänsyn till areal, skogsmarkens beskaffenhet och övriga omständigheter likvärdig med området ifråga. Vederlagsmarken bör, sedan den genom bytet kommit i kronans ägo, disponeras såsom gruvskog och nyttjas av ägaren till Dalkarlsbergs gruvor med samma rätt som motsvarande nuvarande gruvskogsområde samt med den skyldighet att erlagga rekognitionsavgift, som för närvarande gäller för gruvskogsområdets nyttjande. Konstateras vid den i och för bytet företagna uppskattningen övervärde för ståndsog å något av berörda gruvskogsområden, torde detta övervärde böra ersättas genom en kontant mellangift. Beträffande sådan mellangift torde böra föreskrivas, att den skall förvaltas av domänstyrelsen såsom en särskild till vederlagsmarken knuten fond, vars avkastning skall disponeras för samma ändamål som vederlagsmarken.

Kommerskollegium har icke något att erinra mot att de i ansökningen angivna, kronan tillhöriga, gruvskogarna utbytas mot andra under förutsättning, att bytesområdenas läge gjorde dem lämpade som gruvskogar för Dalkarlsbergs gruvor samt att avkastningen från områdena vore likvärdig med avkastningen från gruvskogarna.

Länsstyrelsen har icke heller något att erinra mot att det ifrågasatta bytet efter vederbörlig uppskattning och värdering kommer till stånd. Den kontanta mellangift, som i samband med bytet kunde komma att tillerkännas kronan, borde endera fonderas eller också disponeras för inköp av skogbärande mark att tilläggas gruvallmänningen.

I anslutning till vad kammarkollegiet anfört i sitt utlåtande har domänstyrelsen genom ett den 26 och 29 januari 1944 dagtecknat avtal under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande träffat uppgörelse med Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag om överlåtelse från kronan till Wikers aktiebolag av ifrågavarande gruvskogar mot vederlag från gruvbolaget i annan skogsmark. Nämnda avtal torde såsom bilaga få fogas till detta protokoll. *Domänstyrelsen* har i skrivelse den 2 februari

1944, varmed förenämnda avtalet överlämnades, rörande de i avtalet avsedda fastigheternas storlek, belägenhet och värde m. m. anført bland annat följande.

Gruvskogsfastigheterna omfatta tillsammans tre områden, vilka äro belägna å Kilsbergen omkring 10—17 kilometer sydsydväst om Nora stad. Områdena ligga delvis inom gränserna för Bofors skjutfält och i övrigt söder om och angränsande detta. Den i utbyte mot gruvskogarna erbjudna vederlagsmarken — utgörande en del av fastigheten Skrikarhyttan 8¹ i Vikers socken — omfattar två skiften, vilka äro belägna å Kilsbergens nordsluttning omkring 9—12 kilometer sydväst om Nora stad samt norr om och angränsande skjutfältet.

Vederlagsmarken har vid värderingen uppdelats på så sätt, att för vart och ett av de av kammarkollegiet i dess yttrande angivna gruvskogsområdena utlagts ett område, vars markvärde uppgår till minst markvärdet av motsvarande gruvskogsområde. De fyra gruvskogsområdena — 1) Fagerbo allmänning, 2) Kartela ö 1¹, 3) Bengtstorps öken 1¹ samt 4) Mellantrakten 1¹ och Fagerbotrakten — ha upptagits å en vid handlingarna fogad, av skogstaxator Erik Wadman år 1944 upprättad kartskiss samt betecknats respektive gruvskog 1, gruvskog 2, gruvskog 3 och gruvskog 4, under det att motsvarande vederlagsområden vilka även inlagts å kartskissen benämnts respektive vederlagsmark 1, vederlagsmark 2, vederlagsmark 3 och vederlagsmark 4.

Jämlikt de vid värderingen upprättade instrumenten ha de olika områdenas arealer, virkesförråd och värde uppskattats på följande sätt.

O m r å d e	Åker och tomt hektar	Gärdesbackar o. äng hektar	Skogsmark hektar	Impediment hektar	Vatten hektar	Summa areal hektar	Virkesförråd		Värde kronor
							summa kubikmeter	kubikmeter per hektar	
Gruvskog 1	—	—	12—	0·20	—	12·20	1 408	117	6 100
Vederlagsmark 1	—	0·60	12—	0·70	0·10	13·40	1 120	93	6 300
Gruvskog 2	—	—	20·60	4·25	1·25	26·10	3 056	146	17 300
Vederlagsmark 2	—	—	29—	2—	—	31—	2 360	80	12 700
Gruvskog 3	—	—	77·25	20·70	0·15	98·10	6 874	88	36 100
Vederlagsmark 3	—	—	93·50	39·75	—	133·25	7 269	74	36 600
Gruvskog 4	1·50	4·10	199·60	20·25	5·85	231·30	22 748	113	119 000
Vederlagsmark 4	1·26	1·99	191·65	40·55	—	235·45	16 700	87	94 000
Gruvskog 1—4	1·50	4·10	309·45	45·40	7·25	367·70	34 086	109	178 500
Vederlagsmark 1—4..	1·26	2·59	326·15	83—	0·10	413·10	27 449	83	149 600

Gruvskogarna äro belägna omkring 200 meter över havet. Terrängen är delvis starkt kuperad och marken medelmåttigt sten- och bergbunden. Skogsmarken är av medelgod beskaffenhet. Ståndskogen utgöres av ung, medelålders och äldre skog. Den medelålders skogen dominerar. Bestånden äro av medelgod slutenhet och behandlade med skogsvårdande genomhuggningar. Trädens växtform är medelgod eller mindre god. Befintligt virkesförråd motsvarar 109 kubikmeter per hektar skogsmark. Transportförhållandena äro mindre gynnsamma. Avsättningsförhållandena äro goda.

Vederlagsmarkens höjd över havet är omkring 150 meter. Terrängen är huvudsakligen jämn och svagt lutande samt marken svagt sten- och bergbunden. Skogsmarken är av medelgod beskaffenhet. Ståndskogen utgöres av ung och medelålders skog. Bestånden ha tidigare behandlats med starka genomhuggningar, varför de äro av mindre god slutenhet. Trädens växtform är mindre god. Virkesförrådet motsvarar 83 kubikmeter per hektar skogsmark. Transport- och avsättningsförhållandena äro gynnsamma.

Å gruvskog 4 finnes en lägenhet Ökantorpet, omfattande 1,50 hektar åker samt 4,10 hektar gärdesbackar, äng med mera. Å lägenheten befintliga byggnader tillhöra Stribergs grufveaktiebolag. Lägenheten är upplåten på arrende för tiden till den 14 mars 1944 mot en årlig avgift av 150 kronor.

Å vederlagsmark 4 finnes en lägenhet Stugutorp, omfattande 1,26 hektar åker och tomt samt 1,99 hektar gärdesbackar, äng med mera. Å lägenheten finnas manbyggnad i tämligen gott skick samt ladugårdsbyggnad och källare av god beskaffenhet. Lägenheten är upplåten på arrende för tiden till den 14 mars 1944 mot en årlig avgäld av 125 kronor.

Bytesområdena äro i övrigt obebyggda.

Gruvskogsfastigheterna besväras icke av några inteckningar.

Skrikarhyttan 8¹ besväras av tre inteckningar till säkerhet för betesrätt. Enär dessa betesrätter synas kunna helt tillgodoses av den del av Skrikarhyttan 8¹, som ej beröres av bytet, torde betesrätterna kunna avlyftas i vad de besvärade delar av fastigheten, som äro avsedda att ingå i bytet.

Samtliga avstyckningskostnader och övriga med bytet förenade utgifter däribland även kostnaderna för bytesområdenas uppskattning och värdering skola betalas av Wikers aktiebolag.

Värdet av gruvskog 1, 6 100 kronor, understiger värdet av vederlagsmark 1, 6 300 kronor, med 200 kronor. Områdena kunna anses likvärdiga och någon mellangift har icke ifrågasatts.

Värdet av gruvskog 2, 17 300 kronor, överstiger värdet av vederlagsmark 2, 12 700 kronor, med i runt tal 5 000 kronor. För det högre uppskattningsvärdet av gruvskog 2 erbjudes kronan en mellangift av 5 000 kronor.

Värdet av gruvskog 3, 36 100 kronor, understiger värdet av vederlagsmark 3, 36 600 kronor, med 500 kronor. Områdena kunna anses likvärdiga och någon mellangift har icke ifrågasatts.

Värdet av gruvskog 4, 119 000 kronor, överstiger värdet av vederlagsmark 4, 94 000 kronor, med 25 000 kronor. För det högre uppskattningsvärdet av gruvskog 4 erbjudes kronan en mellangift av 25 000 kronor.

Kronan tillkommande mellangift skulle således utgöra tillsammans 30 000 kronor.

Ifrågavarande bytesavtal har träffats under förutsättning att dels Kungl. Maj:t och riksdagen godkänna detsamma, dels Wikers aktiebolag erhåller vederbörligt tillstånd att förvärva de i bytet ingående gruvskogsfastigheterna, dels Stribergs grufveaktiebolag erhåller vederbörligt tillstånd att förvärva de i bytet ingående områdena av Skrikarhyttan 8¹, som gruvbolaget förvärvat av Wikers aktiebolag enligt bytesavtal den 5 februari 1942, allt i den mån sådana tillstånd erfordras med hänsyn till en av Kungl. Maj:t den 29 maj 1942 meddelad resolution i anledning av ansökning av Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag om tillstånd att förvärva vissa fastigheter i Karlskoga stad samt Vikers med flera socknar i Örebro län, dels ock att avstyckningen av vederlagsmarkerna vinner fastställelse. Aktiebolaget Bofors har genom anteckning å bytesavtalet förklarat sig icke ha något att erinra mot detsamma.

Domänstyrelsen har på av Wikers aktiebolag anförda skäl tillstyrkt bytet. Mot det upprättade bytesavtalet har styrelsen icke något att erinra.

*Departements-
chefen.*

Såsom av handlingarna i ärendet framgår äro ifrågavarande gruvskogsfastigheter, vilka innehåsa av Stribergs grufveaktiebolag såsom ägare till Dal Karlsbergs gruvor, belägna delvis inom och i övrigt intill Bofors skjutfält. Med hänsyn till önskvärdheten av att en arrondering av Bofors skjutfält kommer till stånd finner jag mig böra förorda, att Wikers aktiebolag beredes tillfälle att med äganderätt förvärva berörda gruvskogsfastigheter. I likhet med kammarkollegiet anser jag, att den gjorda ansökningen bör bifallas på det sätt att kronan överlåter sin rätt till gruvskogsfastigheterna till Wikers aktiebolag mot vederlag från Stribergs grufveaktiebolag i annan skogsmark. En förutsättning för bytet måste givetvis vara, att det vederlag kronan erhåller är av fullgod beskaffenhet. I detta avseende har jag emellertid icke något att erinra mot det mellan kronan, Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag upprättade, den 26 och 29 januari 1944 dagtecknade avtalet. Två av vederlagsområdena, nämligen vederlagsmarkerna 2 och 4, ha visserligen lägre värde än motsvarande gruvskogsområden, men de av domänstyrelsen föreslagna av gruvbolaget medgivna mellangifterna om respektive 5 000 och 25 000 kronor synas vara så beräknade att de täcka berörda skillnader i värde. De båda övriga vederlagsområdena torde vara något värdefullare än motsvarande gruvskogsområden. I anslutning till bestämmelserna i förenämnda avtal torde vederlagsmarken av kronan böra disponeras som gruvskog. Även förslaget att de kronan tillkommande mellangifterna skola förvaltas såsom särskilda vid vederlagsmarkerna 2 och 4 knutna fonder å respektive 5 000 och 25 000 kronor att disponeras för samma ändamål som nämnda vederlagsområden anser jag mig kunna biträda.

Då berörda avtal icke heller i övrigt ger mig anledning till erinran, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att ett utbyte av mark mellan kronan, å ena, samt Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag, å andra sidan, må äga rum på de villkor, som finnas angivna i ett vid statsrådsprotokollet i detta ärende fogat, mellan kronan, Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag upprättat, den 26 och 29 januari 1944 dagtecknat bytesavtal.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl D. Ossmark.

Bilaga.

Bytesavtal.

Mellan kungl. domänstyrelsen å kronans vägnar, här nedan benämnd kronan, å ena sidan, som Wikers aktiebolag, här nedan benämnt bolaget, och Stribergs grufveaktiebolag, här nedan benämnt gruvbolaget, å andra sidan, är följande avtal angående byte av fastigheter träffat.

§ 1.

Kronan överlåter till bolaget följande å bilagda av skogstaxator Erik Wadman år 1944 upprättade kartsnitt angivna gruvskogsfastigheter, nämligen Fagermo eller Fagerbo 1¹, Kartela ö 1¹, Bengtstorps öken 1¹ och Mellantrakten 1¹, samtliga i Vikers socken, Örebro län.

§ 2.

Bolaget och gruvbolaget överlåta till kronan de å samma karta norr om Bofors skjutfälts norra gränslinje angivna områden, som betecknats såsom vederlagsmark 1, 2, 3 och 4, utgörande omkring 413,10 hektar av fastigheten Skrikarhyttan 8¹ i Vikers socken, och skall därvid vederlagsmark 1 anses motsvara den väster om Fagerbobäcken belägna delen av fastigheten Fagermo eller Fagerbo 1¹, vederlagsmark 2 motsvara fastigheten Kartela ö 1¹, vederlagsmark 3 motsvara fastigheten Bengtstorps öken 1¹ samt vederlagsmark 4 motsvara fastigheten Mellantrakten 1¹ jämte återstoden av fastigheten Fagermo eller Fagerbo 1¹.

Ifrågavarande områden skola avstyckas såsom fyra särskilda fastigheter, vilka var för sig skola äga rätt till såväl utfartsväg över varandras områden som forsling av skogsprodukter vintertid över samma områden.

§ 3.

Såsom mellangift för det högre uppskattningsvärde, som gruvskogsfastigheterna anses representera i förhållande till vederlagsmarken, erlägger gruvbolaget till kronan ett kontant belopp av 30 000 kronor, att betalas till kronan så snart de i § 15 här nedan angivna tillstånden lämnats.

§ 4.

I bytet ingå inga andra än kronan och bolaget eller gruvbolaget tillhöriga å respektive bytesområden befintliga byggnader och anläggningar.

§ 5.

Å gruvskogsfastigheterna befintlig, till gruvbolaget såsom nyttjanderätts-havare utstämplad skog ävensom framkörda eller i skogen kvarliggande skogsprodukter äger gruvbolaget behålla med rätt för gruvbolaget att utan ersättning till kronan eller bolaget intill den 1 juli 1945 avverka den utstämplade skogen samt utdriva skogsprodukterna och därvid utnyttja upplagsplatser vid vägar, så belägna och av sådan beskaffenhet, att avhämtning därifrån under barmarkstid kan ske medelst bil eller hästkördon, dock med beaktande av de föreskrifter, som Aktiebolaget Bofors finner erforderliga ur säkerhetssynpunkt.

Kronan och bolaget förbinda sig att intill tillträdesdagen i övrigt icke avverka skog å de områden, som ingå i bytet.

§ 6.

Genom detta avtal sker ej rubbning i de särskilda rättigheter å bytesfastigheterna, vilka kunna tillkomma andra. Kronan och bolaget inträda från och med tillträdesdagen i varandras ställe gentemot innehavarna av sådana rättigheter.

§ 7.

Kronan skall gottgöra bolaget för vad kronan kontant eller in natura uppburit eller kan komma att uppbära i form av arrende eller annan avgäld för till gruvskogsfastigheterna hörande jord för tid från och med tillträdesdagen, liksom ock vara berättigad till motsvarande ersättning av bolaget, avseende tiden före samma dag.

§ 8.

Bolaget skall gottgöra kronan för vad bolaget eller gruvbolaget kontant eller in natura uppburit eller kan komma att uppbära i form av arrende eller annan avgäld för till vederlagsmarkerna hörande jord för tid från och med tillträdesdagen, liksom ock vara berättigad till motsvarande ersättning av kronan, avseende tiden före samma dag.

§ 9.

Bolaget och gruvbolaget skola å ömse sidor svara för alla å respektive bytesområden intill tillträdesdagen belöpande utskylder och besvär. Från och med tillträdesdagen belöpande utskylder och besvär skola gäldas för gruvskogsfastigheterna av bolaget och för vederlagsmarkerna av gruvbolaget såsom nyttjanderättshavare. Gruvbolaget erlägger utskylder jämväl för i § 5 medgiven avverkningsrätt.

§ 10.

Kostnaderna för lagfart skola bestridas av kronan och bolaget var för sig. Samtliga avstyckningskostnader och övriga med bytet förenade utgifter skola betalas av bolaget.

§ 11.

Fastigheterna tillträdas den 14 mars 1944 och avlämnas då i befintligt skick.

§ 12.

Kronan samt bolaget och gruvbolaget förbinda sig å ömse sidor att lämna de i bytet ingående fastigheterna fria från andra gravationer än de tre betesrätter, för vilka inteckning den 4 juni 1941 under n:ris 99, 100 och 101 beviljats uti Skrikarhyttan 8¹. Dessa rättigheter skola dock genom bolagets eller gruvbolagets försorg så vitt möjligt avlyftas senast inom fem år från tillträdesdagen.

§ 13.

Kronan fritages från hemulsskyldighet.

§ 14.

Kronan medgiver att, sedan vederlagsmarkerna kommit i kronans ägo och blivit avstyckade, desamma må disponeras såsom gruvskog och nyttjas av ägaren till Dalkarlsbergs gruvor med samma rätt som motsvarande nuvarande gruvskogsområden samt med den skyldighet att erlagga rekognitionsavgift och beviljning för rättighet till skogsfång, som för närvarande gäller för gruvskogsområdenas nyttjande. Den i § 3 här ovan angivna mellangiften skall av kronan förvaltas såsom särskilda till vederlagsmarkerna n:ris 2 och 4 knutna fonder, å respektive 5 000 kronor och 25 000 kronor, vilkas avkastning skall disponeras för samma ändamål som vederlagsmarkerna.

§ 15.

Detta bytesavtal är träffat under förutsättning att *dels* Kungl. Maj:t och riksdagen godkänna detsamma, *dels* bolaget erhåller vederbörligt tillstånd att förvärva de i § 1 här ovan angivna gruvskogsfastigheterna, *dels* gruvbolaget erhåller vederbörligt tillstånd att förvärva de i § 2 här ovan angivna områdena, som gruvbolaget förvärvat av bolaget enligt bytesavtal den 5 februari 1942, allt i den mån sådana tillstånd erfordras med hänsyn till Kungl. Maj:ts beslut den 29 maj 1942 angående ansökning av Wikers aktiebolag och Stribergs grufveaktiebolag om tillstånd att förvärva vissa fastigheter i Karl-skoga stad samt Vikers med flera socknar i Örebro län, *dels* ock avstyckningen av vederlagsmarkerna vinner fastställelse.

Av detta bytesavtal jämte bilaga äro fyra likalydande exemplar upprättade och undertecknade, varav kronan, bolaget och gruvbolaget tagit var sitt och ett tillställts Aktiebolaget Bofors. Stockholm den 26 januari 1944.

Kungl. domänstyrelsen.

EINAR HEDULFF.

B. Enar Gardell.

Bofors den 29 januari 1944.

Wikers aktiebolag.

E. WIJKANDER.

H. Nordqvist.

Bevittnas:

G. Kempe.

K. A. Bratt.

Striberg den 29 januari 1944.

Stribergs grufveaktiebolag.

ÅKE BERGENDAL.

Bevittnas:

G. Kempe.

K. A. Bratt.

Aktiebolaget Bofors, som emottagit ett exemplar av detta bytesavtal, förklarar sig icke hava något att erinra mot detsamma.

Bofors den 29 januari 1944.

Aktiebolaget Bofors.

E. WIJKANDER.

H. Nordqvist.

Bevittnas:

G. Kempe.

K. A. Bratt.